

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3 від 24.03. 2025 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

Програма
фахового заліку з китайської мови

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Спеціальність: **B11 Філологія (за спеціалізаціями)**

Освітня програма: **2.B11.065.01 Мова і література (китайська)**

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри китайської мови і
перекладу

протокол №3 від 12.03.2025 р.

Завідувач кафедри Світлана ЦИМБАЛ

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий залік є обов'язковим для вступників на програму підготовки магістра за спеціальністю B11 Філологія (Освітня програма: Мова і література (китайська)). Залік проводиться усно в дистанційному форматі.

Метою вступного заліку є оцінка рівня володіння китайською мовою, перевірка знань лексики, граматики, а також здатності до комунікації китайською мовою.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового заліку перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Фаховий вступний залік з китайської мови є важливим етапом відбору кандидатів для навчання в університеті. Успішне складання заліку демонструє високий рівень знань та готовність до глибшого вивчення китайської мови, що в свою чергу відкриває перспективи для професійного росту в різних галузях.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Особи, які вступають до магістратури, повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення магістерського дослідження.

Під час фахового заліку з китайської мови вступники повинні продемонструвати:

- уміння розкривати суть поставленої проблеми, вільно висловлюватись китайською мовою, використовуючи сталі вирази та сучасні розмовні кліше;
- вміння використовувати, здобуті з фонетики, граматики та лексикології китайської мови;
- орієнтуватися в загальних питаннях лінгвокраїнознавства Китаю, питаннях історії мови, а також давати виважені й аргументовані відповіді на поставлені питання;
- володіння багатим лексичним запасом китайської мови, вільним використання лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар.

1. Загальні мовні питання, питання з фонетики та лінгвокраїнознавства Китаю:

Загальна характеристика китайської мови

1. Загальна характеристика історії розвитку китайської писемності, стилі написання ієрогліфів.
2. Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.
3. Загальні відомості про Путунхуа (普通话 *pǔtōnghuà*), Байхуа (白话文 *báihuàwén*), Вен'янь (文言 *wényán*).
4. Реформа письма у 50-х рр. XX ст.
5. Структура сучасного китайського ієрогліфа.
6. «Рух 4 травня» та мовні реформи XX ст.
7. Розвиток мовознавства в Китаї.
8. Сучасний стан китаєзнавства в Україні.
9. Новий етап розвитку китайської лінгвістичної науки.

Фонетика і фонологія

1. Структура складу в китайській мові.
2. Класифікація ініціалів китайської мови за місцем творення (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексні) і за способом творення (неаспірати, аспірати, носові, щілинні, сонорні);
3. Фіналі. Дифтонги і трифтонги. Назалізовані (назальні) фіналі.
4. Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.
5. Тони. Правила зміни тонів.
6. Еризація китайського складу. Особливості еризації.
7. Фонетичні норми основних діалектів китайської мови.
8. Система вигуків сучасної китайської мови.
9. Ономатопеїчна лексика сучасної китайської мови.

Лінгвокраїнознавство Китаю

1. Географічне положення, особливості клімату Китаю, корисні копалини.
2. Адміністративно-територіальний поділ Китаю. Проблема Тибету. Проблема Тайваню.
3. Населення Китаю. Етнічний склад.
4. Демографічна ситуація у КНР, політика «одна сім'я – одна дитина».
5. Політичний устрій Китаю. Державна символіка. Конституція КНР.
6. Система освіти в КНР.
7. Наука і техніка в сучасному Китаї.
8. Заселення території Китаю, зародження китайської цивілізації. Походження назв «Китай» та «Чайна».
9. Конфуціанське вчення та його вплив на суспільно-політичний, економічний та культурний розвиток Китаю.
10. Колонізація Китаю європейськими державами та Японією у XIX ст. – на початку XX ст.

11. Утворення Китайської народної республіки та Китайської республіки 1949 р.
12. Мао Цзедун і особливості маоїзму. Політика «Великого стрибка» (1958-1960 рр.) та «Культурної революції» (1966-1976 рр.).
13. Політика чотирьох модернізацій Ден Сяопіна (1978-1989 рр.). Досягнення та труднощі процесу побудови «соціалізму з китайським обличчям».
14. Зростання ролі Китаю у світовій політиці. Перспективи утвердження КНР в якості наддержави.
15. Менталітет та світогляд китайців. Китайська діаспора в країнах Південно-Східної Азії.
16. Традиційна культура і архітектура Китаю. Основні туристичні центри КНР.

2. Питання з теоретичної граматики китайської мови

1. Назви основних одиниць граматичної будови мови (морфема, слово, ієрогліф, словосполучення, речення). Їх визначення, приклади.
2. Граматичні особливості будови китайської мови, в тому числі і відмінні від української мови (стислий огляд особливостей іменника, дієслова, прикметника, особливості службових слів та особливості синтаксису).
3. Загальне уявлення про визначення частин мови в китайському мовознавстві.
4. Самостійні частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою) та синтаксична роль.
5. Службові частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою), загальна функціональна характеристика.
6. Поняття про граматичне значення та граматичну форму в китайському мовознавстві.
7. Типи речень у китайській мові (розповідні, питальні, спонукальні). Приклади.
8. Типи питальних речень в китайській мові. Службові слова, частки, що вживаються в питальних реченнях. Приклади.
9. Особливості вживання іменникових рахівних слів. Основні класи, приклади.
10. Особливості вживання дієслівних рахівних слів. Основні класи, приклади.
11. Іменник, визначення. Класи іменників та приклади.
12. Особливості контракції іменників, приклади.
13. Прикметник, визначення. Класи прикметників та приклади, приклади форм подвоєння.
14. Числівник, визначення. Приклади кількісних та порядкових числівників. Граматичні особливості.
15. Займенник, визначення, класи займенників. Явище появи омонімів серед питальних, невизначених та відносних займенників.
16. Прислівник, визначення. Класи прислівників.
17. Дієслово, визначення. Класи (повнозначні, допоміжні дієслова).
18. Прийменники китайської мови. Основні класи (розряди).
19. Сполучники китайської мови, їх класи і розряди.
20. Комплементи стану, результату та можливості в китайській мові.
21. Поняття категоричного твердження/заперечення в китайській мові.

22. Дієслова напрямку руху (出来, 出去, 上来, 上去 тощо) в переносному значенні.

3. Питання з лексикології та стилістики китайської мови

1. Основні характеристики китайського слова.
2. Морфема та слово в китайській лексикології. Дайте визначення.
3. Двоскладові та багатоскладові морфеми. Наведіть приклади.
4. Складне слово й словосполучення в китайській мові.
5. Загальна характеристика словоскладання в китайській мові.
6. Явище афіксації в сучасній китайській мові.
7. Загальна характеристика напівафіксації в китайській мові.
8. Визначення та класифікація омонімів у сучасній китайській мові.
9. Визначення та класифікація синонімів у сучасній китайській мові.
10. Визначення та класифікація антонімів у сучасній китайській мові.
11. Фразеологізми китайської мови: визначення та класифікації.
12. Явище фразеологічної синонімії.
13. Класифікація словникового складу китайської мови за походженням.
14. Класифікація словникового складу китайської мови за давністю існування.
15. Класифікація словникового складу китайської мови за вживанням.
16. Загальна характеристика лінгвістичних словників китайської мови.
17. Загальна характеристика та типи транспозиції.
18. Виразні засоби китайської мови, загальна характеристика.
19. Тропи (стилістичні прийоми) китайської мови, основні функції.
20. Порівняння, його види, способи вираження.
21. Засоби та прийоми створення, призначення емпізи.
22. Риторичне питання, його функції та сфера використання.
23. Подвійне заперечення, лексико-граматичні засоби його утворення.
24. Поняття «функціональний стиль» у китайській мові. Диференціація стилів китайської мови.
25. Сучасна публіцистика Китаю. Види китайських публіцистичних творів.
26. Фразеологічні штампи науково-технічного стилю китайської мови.
27. Термінологічна лексика сучасної китайської мови.
28. Сленг, фразеологізми, жаргонізми розмовного стилю.
29. Особливості ділового стилю. Китайський діловий лист: правила складання.
30. Система традиційних образів китайської поезії: символіка кольорів, рослин, тварин.
31. Особливості перекладу сучасного китайського кінематографа.

4. Розмовні теми

1. 中国的首都—北京。
2. 乌克兰的首都—基辅。

3. 中国的传统节日。
4. 中国人的生活习惯。
5. 中国茶。
6. 中国的教育体系。
7. 中国与乌克兰的体育项目。
8. 中国著名的作家鲁迅。
9. 一世界最古老的语言之一——汉语。
10. 中国的媒体。
11. 中国人和乌克兰人文化不同。
12. 中国人给孩子起名字时会遇到哪些困难？
13. 对俄乌战争中国人表达什么看法？
14. 俄乌战争对双方关系有什么影响？
15. 在你的国家，农村人和城里人有什么不同？
16. 在你的国家，什么节日是全家人一起度过的？
17. 家是人生最美的拥有！
18. 所谓的幸福是什么？
19. 快乐，其实很简单。
20. 我的家乡。
21. 我有一个梦想。
22. 你未来10年生活计划。
23. 你的难忘经历。
24. 在生活中，你有没有做过什么令自己特别骄傲的事？
25. 现在的时尚是什么？你对哪一方面的时尚比较感兴趣？
26. 你怎样看待跨国结婚？
27. 简单介绍你读过的一本书，或者你看过的一个电影。
28. 请说说你听音乐会的一次经历。
29. 你有没有偶像？他（她）在中国有名吗？
30. 请说说一个中国神话。
31. 只有三天的假，去哪儿旅游比较好呢？介绍一个好地方。
32. 你认为上网课和在教室上课，哪种教学方式更有效？
33. 上网课和在教室上课，这两种教学方式之中你喜欢哪一种？为什么？
34. 网迷为什么整天上网？
35. 工作或学习中应不应该有压力？
36. 大学生可以打工吗？

- 37.这个工作好特别。
- 38.第一印象可靠吗？
- 39.你认为一个人该不该入乡随俗？
- 40.吸烟是一种交际手段。
- 41.请推荐几种对身体好处的活动。
- 42.新冠肺炎疫情对全世界影响。
- 43.你怎样看待绿色生活方式？
- 44.说说你的自然保护理念。
- 45.你怎样看待保护动物？

Критерії оцінювання знань вступника на фаховому заліку

Оцінка	Критерії
Зараховано	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
Не зараховано	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Акбуда К. Г., Вечоринська Т. В. Історія китайської мови: навч. посіб. для студентів спеціальності 035.06 – філологія (східні мови та літератури /переклад включно/). – Одеса: Видавничий дім “Гельветика”, 2021. – 226 с.
2. Бочарова С. А. Риторичне питання як засіб аргументативного впливу в сучасній китайській мові. // *Ad orbem per linguas. До світу через мови : матеріали Міжнар. науково-практ. конф.* 20-22 берез. 2019 р. – С. 27–28.
3. Гордон К. О. Фразеологізми гуанюн’юй у розмовному стилі китайської мови: узуальний аспект // *Мовні і концептуальні картини світу.* – 2013. – Вип. 46 (1). – С. 314-321.
4. Ільницька М. Б. Специфіка художньої прози Чжан Айлін // *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія.* – 2023. – № 61. – С. 139-145.
5. Кірносова Н. А. Семантична структура ієрогліфа-класифікатора як відображення мотивації його зв’язку з іменником (на прикладі лічильних слів до свійських тварин) // *Мовні та концептуальні картини світу.* – Вип. 28. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – С. 340-347.
6. Коваль С. С. (Будьонна С. С.), Щербіна Т. Р. Семантичні особливості фразеологізмів в сучасних китайських ЗМІ // *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Сучасна філологія: теорія та практика".* Київ : Нац. акад. СБУ, 2021. – С.160-164.
7. Козоріз О. Словосполучення та словотвір у сучасній китайській мові // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* – К., 2011. – С. 16-18.
8. Козоріз О. Афіксальний словотвір у юридичній термінології сучасної китайської мови // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література.* – 2012. – Вип. 18. – С. 14-21.
9. Коломієць Н. В. Вербальна репрезентація концепту «фенікс» у фразеологізмах чен’юй китайської мови // *Мова і культура :* – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. – Вип. 22. – Т. II (197). – С.156-161.
10. Кравченко О., Вей С. Особливості вживання прийменникових конструкцій типу 介词+来说 // *Молодий вчений.* – 2022. – 1 (101). – С. 102-106.
11. Лебедева Д. С. Фонетичні запозичення в китайській мові // *Збірник мат.-в VI Міжнар. наук.-практ. конф. „Україна-Китай: діалог культур” та Міжнар. наук.-практ. конф. „Сучасні тенденції сходознавства”* (26-27 квітня 2016, 28-29 квітня 2016, м. Полтава- Старобільськ). – 2016. – С. 76-83.
12. Нечипоренко Б. Ю., Стрельцова К. О. Економічна термінологія сучасної китайської мови як об’єкт дослідження // *Науков.вісник Міжнар.гуманітарного ун-ту.* – 2014. – №8. – Том 1. – С. 181-183.
13. Руда Н. В., Жукова К. Є. Особливості предикативного ускладнення багатокomпонентного складного речення сучасної китайської мови // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: зб. наук. праць.* – Сер.: Філологія, № 38, том 2 (2019). – Одеса: Міжнар. гуманіт. ун-т, 2019. – С. 118–121.
14. Ситник І. В. Частотний словник, його функції та укладання // *Міжнародна науково-практична конференція «Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників філологічних наук», 24-27.02 2021, Одеса.* – С. 89-91.
15. Цимбал С. В. Продуктивні синтаксичні моделі категоричних тверджень та заперечень у сучасній китайській мові // *VII Всеукраїнська дистанційна науково-методична конференція з міжнародною участю "Питання сходознавства в Україні", 13 квітня 2023, Харків.* – С. 69-70.

Додаткові

1. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 40. Том 1. – 308 с.
2. Божко Н. М. Особливості вербальної, невербальної та паравербальної комунікації представників китайського етносу як учасників міжкультурного контакту // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2017. – Вип. 58. – С. 239-248.
3. Кіктенко В. О. Ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм з китайською специфікою в нову епоху: оновлення офіційної ідеології КПК // Китаєзнавчі дослідження. – 2022. – Вип. 4. – С.5-25.
4. Нечипоренко Б. Ю. Когнітивний аспект дослідження сугестивної функції синтаксису в політичному дискурсі китайських ЗМІ // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2011. – Вип. 54. – С. 181–187.
5. Ситдигов П. Генетичний аналіз китайської економічної терміносистеми // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. – 2011. – Вип. 17. – С.38-40.
6. Україна — Китай — 25 років співробітництва: результати та перспективи. «Один пояс, один шлях»: монографія / керівник авторського колективу і науковий редактор О. М. Олійник, ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». — Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2018. – 392 с.
7. The Epoch Times, Ukrainian edition. Євген Верес. Велика Епоха. Класифікація китайських ієрогліфів відповідно до словника Шовен. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/china/chinese-characters/kitayskiy-slovnik-shoven-davnina-shcho-aktualna-sogodni-106808.html>
8. Using Chinese synonyms. Grace Qiao Zhang. Cambridge University Press, 2010.
9. 沈怀兴著，宁波大学学术文库. 现代连绵字理论负面影响研究。 – 北京:中国社会科学出版社, 2015。 – 253页。
10. 汉语口语速成 中级篇 /马箭飞主编 -- 第二版. – 2版. 北京：北京语言大学出版社，2012.
11. 体验汉语口语教程 5 / 陈作宏 编。 -- 高等教育出版社，2012。
12. 汉字发展史。个人图书馆。2014，在线资源。
13. 现代汉语词典 / 中国社会科学院语言研究所词典编辑室 – 北京: 商务印书馆, 2019.